

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-2651

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Pulkkinen, Susanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Menetys ja tarinankerronta: Narratiivinen näkökulma läheisen kuolemaan			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-03-26	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 124 + 14
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen kohteena on menetys elämänmuutoksena sekä menetyksen aiheuttama suru. Koettu elämänmuutos on läheisen kuolema. Aihetta lähestytään konstruktivistisesta ja tarinallisesta näkökulmasta.</p> <p>Suru hahmotetaan postmodernista näkökulmasta. Tällöin kritisoidaan konventionaalisia, 1900-luvulla vallalla olleita surukäsityksiä. Normatiivisten vaiheteorioiden sijasta keskitytään surun ja suremisen monimuotoisuuteen. Sureva ihminen hahmotetaan luonteeltaan tarinalliseksi, ja hänen kokemaansa elämänmuutosta tarkastellaan tarinallisen kiertokulun teoriasta käsin. Tarkastelussa yhdistyvät yksilöllinen surija ja hänen sosiaalinen kontekstinsa. Sosiaalisena kontekstina käsitellään sosiaalisia representaatioita, sosiaalista tarinavarantoa ja aiemman tutkimuksen tarjoamaa tietämystä.</p> <p>Tutkielman tarkoitus on vastata kahteen kysymykseen: Mitä omasta menetyksestä eli läheisen ihmisen kuolemasta puhutaan? Missä määrin yksilöä ympäröivä sosiaalinen todellisuus ilmenee menetyksen käsittelyssä eli sitä ilmentävässä puheessa?</p> <p>Taipalsaarella, puolustusvoimien harjoitusleirillä, tapahtui vuonna 1991 onnettomuus, jossa kuoli seitsemän varusmiestä. Tutkimusaineistona ovat näiden kuolleiden varusmiesten perheenjäsenten teemahaastattelut. Yksitoista haastattelua analysoidaan käyttäen narratiivista juonirakenneanalyysia ja teoriasidonnaista sisällönanalyysia.</p> <p>Haastattelupuheesta tunnistetaan yksi narratiivi: tarina menetyksestä ja elämästä menetyksen kanssa. Tähän menetyksen tarinaan liittyvät kiinteästi kolme merkityksellistä elementtiä, jotka ovat menetykselle annettu selitys, käsitys vastuusta sekä normaalin elämän määritelmä. Tarinaan liittyvät myös sitä kiinteästi ympäröivät kertomusmaailman temaattiset rakenteet, jotka muodostuvat menetyksen tarinaan nivoutuvien aihepiirien tarkemmista kuvauksista. Temaattiset rakenteet jakautuvat kahdeksi teemaksi: menetyksen yksilökohtainen käsittely ja menetyksen suhde sosiaaliseen kontekstiin.</p> <p>Keskeisimmät lähteet ovat Neimeyerin (2001) toimittama teos postmodernista surusta, Hännisen (2000) tarinallisen kiertokulun teorian esittelevä väitöskirja sekä Rosenblattin (2000) teos surun narratiivisesta tutkimuksesta. Analyysissa on hyödynnetty Apon (1990) ja Alasuutarin (1994) ohjeistuksia.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords elämänmuutos - menetys menetys - suru narratiivisuus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			